

V Premi Conviure a Catalunya

**IES EUGENI D'ORS
COL·LEGI JESÚS SALVADOR
V Premi Conviure a Catalunya**

PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona, 2012

NOTA DE L'EDICIÓ

L'Associació d'Antigues Diputades i Antics Diputats del Parlament de Catalunya ha impulsat el premi al millor programa pedagògic sobre el tema «Conviure a Catalunya». Els treballs que es publiquen són els guanyadors de la cinquena convocatòria, que tenen per objectiu contribuir a la integració social per mitjà de la participació política.

Primera edició, maig de 2012 [edició núm. 426]

© Parlament de Catalunya. Departament d'Edicions
Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona
Tel. 933 046 635 · Fax 933 046 636
A/e: edicions@parlament.cat

Textos: IES Eugeni d'Ors i Col·legi Jesús Salvador, sota la coordinació de l'Àrea de Serveis Educatius del Parlament de Catalunya

Fotografies: IES Eugeni d'Ors (p. 5, esquerra, i 7 a 17); Col·legi Jesús Salvador (coberta, p. 5, dreta, i 19 a 29); Arxiu del Parlament de Catalunya (p. 3 i 31)

Dipòsit legal de l'edició electrònica: B. 17878-2012

Edició no venal

Presentació

Ens hem de congratular de la línia clara de servei a la comunitat que, d'ençà la seva fundació, ha pres l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, tot apostant per la presència i la incidència positiva en afers de ciutadania. N'és un bon exemple, precisament, la cinquena edició del Premi Conviure a Catalunya que, l'any 2011, es va concedir en un acte que vaig tenir el goig de presidir, a mitjan setembre. No debades el Premi Conviure a Catalunya té l'encert de reconèixer i premiar tasques pedagògiques remarcables en l'àmbit de l'educació per a una ciutadania que sigui conscient, responsable i compromesa amb valors de pau, de respecte i de pluralitat democràtica, que són valors de convivència.

Aquesta edició digital que consulteu conté els dos projectes educatius que van merèixer la distinció al 2011: el de l'Institut Eugeni d'Ors, de Vilafranca del Penedès, i el del Col·legi Jesús Salvador, de Sabadell. Felicito totes les persones implicades, docents i alumnes que hi van participar, però també tots els centres educatius que hi van concórrer i els que, sense fer-ho, també aposten per l'educació en valors, camp ben fecund i perdurable.

Convindreu amb mi que convé acostumar-se als rudiments de la política, del diàleg i del compromís cívic des ben petits i al llarg de la vida, per no caure en la xarxa perillosa del desencant, de l'autoritarisme o de la renúncia democràtica. Escoltar, empatia, implicació i respecte, entre d'altres, són valors que cal treballar sempre, amb perseverança, sense defallir. I els centres educatius sou l'avantguarda d'aquesta lluita quotidiana per una societat democràtica més avançada, basada en una convivència sòlida i fonamentada en valors. Democràcia, convivència i ciutadania es reclamen i es necessiten: la democràcia, que és alhora poder parlar i saber escoltar, pressuposa i reclama la convivència, fonamentada en el respecte dels altres. El que hem de pretendre –i hem de fer tot el que estigui al nostre abast perquè sigui així– és viure i deixar viure plenament la ciutadania, per tal de conviure.

Pertoca, per acabar, reiterar la felicitació a alumnes i equips educatius pels projectes guardonats, i també encoratjar el conjunt d'escoles d'arreu de Catalunya a continuar enfortint tot allò que representi l'educació en valors i per a una plena ciutadania dels alumnes.

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ
Presidenta del Parlament de Catalunya

Pròleg

Conviure a Catalunya és el nom del premi que atorga cada any l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya als millors programes pedagògics que impulsin els centres educatius que treballen per la transmissió i el foment de valors com ara la democràcia, la convivència i la participació política.

En l'edició del V premi Conviure a Catalunya el jurat va considerar que mereixien ser guanyadors dos centres educatius, l'Institut Eugeni d'Ors, de Vilafranca del Penedès, amb el treball *D'alumnes a ciutadans. La participació política a l'ensenyament secundari*, i el Col·legi Jesús Salvador, de Sabadell, amb el treball *Som futur, som present*, atès que reprodueixen l'activitat principal dels parlamentaris i regidors (elaborar lleis, normatives, etc.) i la dels candidats a electors (treballar per un partit, elaborar un programa de govern, fer mítings, convocar eleccions, etc.). Per a portar a terme tots dos projectes va caldre el treball continuat de més d'un curs escolar, s'hi van esmerçar moltes hores de dedicació, de planificació i d'organització dins i fora dels centres educatius, i es va mobilitzar un gran nombre d'alumnes, amb desplaçaments, en alguns casos, fins i tot fora de Catalunya. Així doncs, es considera que tots dos centres són justos mereixedors del premi.

Des del Parlament de Catalunya ens esforcem cada dia per fomentar i transmetre en totes les activitats i tots els projectes que organitzem –visites escolars, tallers de primària, de secundària i universitari, plens escolars, projecte *Fem una llei*– el coneixement de la institució i dels valors que la sustenten, perquè estem convençuts que acostar la feina dels polítics i la seva activitat als centres educatius és la manera de formar futures persones compromeses amb la ciutadania, amb els valors, amb les institucions democràtiques i amb el país.

Considerem que les trobades entre alumnes i diputats són enriquidores per a totes dues bandes. Per als alumnes, perquè veuen els polítics com a persones properes i accessibles que sovint tenen els mateixos problemes que els seus pares, i per als polítics, perquè l'acostament als alumnes els enriqueix en percebre de prop els problemes dels joves i, alhora, aquests els ofereixen una altra perspectiva de la realitat que els envolta.

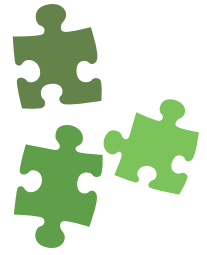
Per tots aquests motius i atès el temps que vivim de replantejament de valors, felicitem les escoles premiades i les encoratgem a continuar treballant amb aquests plantejaments.

Serveis Educatius del Parlament de Catalunya

IES Eugeni d'Ors

D'alumnes a ciutadans. La participació política a l'ensenyament secundari

1. L'INSTITUT I ELS TRETS QUE L'IDENTIFIQUEN

L'Institut Eugeni d'Ors, de Vilafranca del Penedès, és un dels centres públics d'ensenyament secundari més antics de Catalunya. El centre va ser fundat l'any 1933 per la Generalitat de la Catalunya republicana i, al llarg dels seus gairebé vuitanta anys d'història, ha viscut canvis de local, canvis de nom, canvis de plans d'estudis i, fins i tot, canvis de règim polític.

L'actual Institut Eugeni d'Ors ofereix, com aquell centre d'ensenyament secundari que va ser fundat per una administració democràtica, laica i catalanista, una educació pública de qualitat que pretén formar ciutadans responsables i tolerants.

Malgrat la seva veterania, el centre aposta per la innovació. Ho testimonien els nombrosos projectes en els quals participa: l'Espai de Salut, l'Empresa a l'aula, l'oferta d'assignatures impartides en francès, així com els projectes *Et convidem a llegir*, *Tots som regidors* i *Fem una llei*. Dins aquesta voluntat innovadora juga un paper clau la potenciació de les TIC: totes les aules disposen d'un canó de projecció i connexió Wi-Fi, el centre participa en el projecte eduCAT1x1, i el Moodle ha esdevingut una eina bàsica de treball i comunicació interna.

La participació és un altre dels pilars en què es fonamenta l'actual Institut Eugeni d'Ors. En són una mostra les vocalies de pares i mares, que es reuneixen periòdicament amb els tutors i l'equip directiu, així com l'associació d'estudiants i l'AMPA. També

cal destacar l'equip de mediació escolar que, amb la participació d'alumnes, professors, pares i mares, intenta resoldre els conflictes mitjançant el diàleg.

La interacció amb l'entorn és un element que sempre ha caracteritzat el centre i que es concreta en nombroses sortides acadèmiques, colònies a segon i tercer d'ESO, la setmana d'esquí a quart d'ESO, intercanvis amb centres de secundària francesos o amb diversos centres europeus dins el marc del programa Comenius, viatges culturals a batxillerat i cicles formatius, així com la participació en el Pla català de l'esport o la realització de tallers en col·laboració amb entitats com els Castellers de Vilafranca.

El centre pretén, en definitiva, aconseguir allò que va exposar el seu director el 1983, en el decurs de la celebració del 50è aniversari de l'Institut: «Una societat com la catalana, que pretén ser oberta, crítica, laica i democràtica, necessita un ensenyament públic que formi ciutadans del nostre món i no una joventut que s'eduqui en urnes de vidre, separada i preservada de la realitat general.»

2. JUSTIFICACIÓ DEL PROGRAMA PEDAGÒGIC

Els mitjans de comunicació bombardegen constantment la ciutadania amb el missatge que els adolescents són aliens a la vida política. En les poques ocasions en què els mitjans es fan ressò de la participació de la joventut en política és per titllar-los, gairebé de forma inevitable, com a radicals inassimilables per al sistema, i, fins i tot, perillousos.

Hi ha prou exemples que ni els polítics, ni el sistema institucional del qual ens hem dotat, ni la premsa fan cap esforç per apropar la pràctica i el llenguatge polític als estudiants, en definitiva, a la joventut. Només, de forma excepcional, es poden trobar algunes experiències com les que fa la Unitat Educativa del Parlament de Catalunya, així com la tasca d'alguns ajuntaments.

L'ensenyament secundari és, segurament, un dels millors àmbits des d'on es poden fer les primeres passes per a apropar la política als joves. Però la realitat és que l'adolescent està lluny de la política perquè sovint tampoc l'escola ni els sobredimensionats currí-

culums –responsabilitat plena dels polítics, els d'aquí i els d'allà– no fan res per a evitar-ho.

El programa que ara es presenta intenta acostar l'alumnat al funcionament de les institucions democràtiques, particularment el Parlament de Catalunya i l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, i, alhora, deixar en evidència el suposat «passotisme» polític dels adolescents. És un programa que té com a gran objectiu fer entendre a l'alumnat que la política s'ocupa també de qüestions quotidianes que l'afecten i li interessin molt més del que els estudiants pensen inicialment, i que la democràcia i l'autogovern no són realitats alienes als seus interessos.

Si bé els antics plans d'estudis i els renovats currículums han considerat l'anàlisi tant del sistema democràtic com de la Catalunya autònoma, l'estudi s'ha orientat sempre d'una forma teòrica que no ha contribuït gens a l'apropament del nostre sistema polític a l'alumnat.

El programa *D'alumnes a ciutadans. La participació política en l'ensenyament secundari* és bàsicament una manera nova de treballar les ciències socials i l'educació per la ciutadania amb procediments més diversificats, participatius i dinàmics que els tradicionals.

3. EXPERIÈNCIES INICIALS

Ja fa molts cursos que el departament de ciències socials de l'Institut Eugeni d'Ors apropa l'alumnat a la política. Fa més d'un decenni vam iniciar una visita anual al Parlament de Catalunya en la qual el nostre centre sempre ha convidat els diputats comarcals al Parlament de Catalunya d'acompanyar-nos-hi.

El pas següent va ser la participació, ininterrompudament, en el projecte de simulació *Fem una llei* del Parlament de Catalunya.

4. LES GRANS LÍNIES DEL PROGRAMA PEDAGÒGIC

La tasca prèvia que s'ha descrit va significar que l'any 2007 presentéssim un projecte d'innovació que té el nom: *D'alumnes a ciutadans. La participació política a l'ensenyament secundari*. Aquest projecte s'ha incorporat al Pla estratègic del centre i, d'aquesta manera, allò que va començar com una iniciativa del departament de ciències socials, ha acabat assumit pel Consell Escolar, el claustre i la direcció com una eina didàctica bàsica del centre, de manera que ha quedat implementat de forma transversal en el programa educatiu general del centre.

El programa pedagògic consta de tres àmbits aplicats a l'alumnat de quart d'ESO:

- La continuïtat en l'activitat: *Fem una llei*.
- La creació, planificació i posada en pràctica de forma pilot al nostre centre de l'activitat *Tots som regidors*, per a la qual hem demanat i obtingut la col·laboració de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès. Es tracta, de forma general, d'aplicar en l'àmbit municipal els coneixements pràctics adquirits en l'activitat del Parlament de Catalunya *Fem una llei*.
- Potenciar la visita de polítics nacionals i municipals a l'Institut Eugeni d'Ors.

El programa ha estat concebut per a tenir continuïtat i poder-se ampliar. És, per tant, autosostenible.

5.

OBJECTIUS DEL PROGRAMA PEDAGÒGIC

Objectius generals

Els objectius generals s'emmarquen dins els objectius del Pla estratègic d'autonomia de centre, en els punts que tot seguit exposem:

- ▶ Objectiu estratègic núm. 1: Millorar els resultats educatius.
- ▶ Objectiu estratègic núm. 2: Millorar la cohesió social.

El programa també estableix dos objectius generals no inclosos en el Pla estratègic d'autonomia del centre:

- ▶ Educar en els valors de participació política.
- ▶ Entendre el funcionament del sistema democràtic.

Objectius específics

OBJECTIUS ESPECÍFICS PROCEDIMENTALS

- ▶ Millorar la comprensió lectora.
- ▶ Millorar l'expressió escrita i verbal.
- ▶ Ser capaç d'exposar públicament les pròpies idees de forma ordenada.
- ▶ Fomentar la capacitat de defensar amb arguments les pròpies idees.
- ▶ Desenvolupar la capacitat crítica.
- ▶ Potenciar l'empatia.
- ▶ Fomentar el treball cooperatiu.
- ▶ Aprendre a negociar amb la finalitat d'arribar a acords:
 - Escoltar.
 - Comprendre.
 - Transgir.
 - Renunciar.
 - Sintetitzar idees.
 - Defensar idees de grup.

OBJECTIUS ESPECÍFICS CONCEPTUALS

- ▶ Entendre el funcionament de les institucions democràtiques, de les normes i protocols.
 - Entendre el concepte de sobirania nacional.
 - Entendre el concepte de representativitat.
 - Entendre el concepte de sufragi universal.

- Entendre el concepte de separació de poders.
- Conèixer els diferents àmbits del poder territorial.
- Entendre que el sistema democràtic es basa en la participació activa dels ciutadans.
- Conèixer la realitat institucional de la Catalunya autònoma.
- Entendre els mecanismes bàsics en la formulació d'una llei i d'una ordenança municipal.
- Conèixer el sistema de partits polítics.
- Conèixer els límits reals de la política.
- Conèixer quins són els requisits que s'han de tenir per a participar activament en política, per a ser candidat a una institució representativa i per a tenir càrrecs institucionals.
- ▶ Conèixer els mitjans de comunicació locals i aprendre a expressar-s'hi.

OBJECTIUS ESPECÍFICS DE VALORS

- ▶ Defensar la tolerància com un model de convivència i resolució de conflictes.
- ▶ Aprendre que el bé comú no ha de coincidir necessàriament amb l'interès individual.
- ▶ Fomentar l'autonomia de l'alumnat.
- ▶ Promoure els valors de llibertat, igualtat i respecte a les minories.
- ▶ Integrar i cohesionar el grup-classe, tot fomentant la participació activa de tots els alumnes.

6.

COL·LECTIUS IMPLICATS EN EL PROGRAMA PEDAGÒGIC

Des d'un bon començament, aquest programa no ha estat concebut com una activitat tancada en un grup classe ni en un sol departament del centre educatiu, sinó que s'ha pretès sortir més enllà de les portes de l'institut perquè tant alumnat com professorat col·laborin amb altres col·lectius. En aquest sentit, les persones i institucions implicades en el programa han estat interns i externs a la comunitat educativa.

COL·LECTIUS INTERNS

- ▶ **Alumnat de quart d'ESO.**
- ▶ **Professors de ciències socials.** Els màxims responsables han estat dos professors del departament de ciències socials: Salvador Campamà Romeu i Jordi Vidal Pla. Una de les tasques ha estat formar un tercer professor del mateix departament perquè participés en una part d'aquesta experiència: Ramon Font Núñez.
- ▶ **Tutors.** Sistemàticament, els professors-tutors dels grups de quart d'ESO on s'ha aplicat l'experiència han participat en les visites i en les sessions de treball al Parlament de Catalunya i a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès.
- ▶ **Departaments pedagògics.** Els professors responsables del programa han fomentat la intervenció a l'aula de professorat d'altres departaments per a actuar com a assessors de l'alumnat a l'hora de confeccionar aspectes concrets de la llei o de l'ordenança.
- ▶ **Direcció.** La implicació de la direcció del centre amb el programa ha estat total des d'un començament. Aquesta implicació s'ha concretat en:
 - Facilitar la inserció del programa dins de la complexitat horària de l'institut.
 - Facilitar les gestions institucionals.
 - Actuar de moderador de debats en què han participat candidats a les eleccions municipals.
- ▶ **Consell Escolar.** Aquest òrgan va incloure el programa dins del Pla estratègic d'autonomia del centre.
- ▶ **Mares i pares.** Han participat en els plens municipals simulats.

COL·LECTIUS EXTERNS

- ▶ **Unitat Educativa del Parlament de Catalunya**
- ▶ **Tècnics municipals de Participació Ciutadana i Joventut de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès.** Han estat una peça essencial perquè l'activitat *Tots som regidors* hagi arribat a bon port.
- ▶ **Polítics: diputats al Parlament de Catalunya i al Congrés, regidors, alcaldes i candidats a l'alcaldia.** La participació de polítics en actiu ha estat una peça clau en tot el programa per a apropar el món de la política als joves.

► Altres centres. L'activitat *Tots som regidors* es va fer el curs 2009-2010 com a prova pilot, únicament amb alumnat de l'Institut Eugeni d'Ors. Des del primer moment que vàrem fer arribar la proposta a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, es va exposar que calia estendre l'activitat a tots els centres d'ensenyament secundari de la ciutat, la qual cosa ha estat possible a partir del curs 2010-2011.

7. DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA

Tots som regidors. De l'aula a la política municipal

Activitat aplicada a l'Institut Eugeni d'Ors des del curs 2009-2010.

- **Antecedents:** La tardor del 2008, els professors Salvador Campamà i Jordi Vidal, vàrem proposar a l'Ajuntament de Vilafranca endegar, de forma experimental, una activitat aplicada a la política municipal similar al *Fem una llei*.
- **Objectius:**
 - Aconseguir que l'alumnat redacti consensuadament una ordenança municipal.
 - Realitzar l'activitat com una experiència pilot durant el curs 2009-2010, de manera que únicament participés un sol grup de quart d'ESO de l'Institut Eugeni d'Ors.

- Aconseguir la participació en l'activitat del màxim nombre de centres de secundària de Vilafranca del Penedès a partir del curs 2010-2011.
- Treballar de forma pràctica, participativa i dinàmica de continguts propis del temari de ciències socials, i també de continguts transversals.
- **Material confeccionat durant el curs 2009-2010**
 - Text d'una ordenança de civisme i convivència.
 - DVD *Tots som regidors*. Té alhora una funció descriptiva i didàctica, ja que fa un seguiment de l'activitat *Tots som regidors* i exposa alguns aspectes del funcionament de l'Ajuntament.
 - *Making-off* del DVD. *Tots som regidors*. Serveix d'estímul per als estudiants que ja participen en el projecte.
 - PowerPoint *Tots som regidors*. Descriu el funcionament d'un ajuntament com a institució democràtica de govern municipal.
- **Redacció de l'ordenança.** Es tracta d'un text manipulats pels dos professors responsables de l'experiència. El text s'ha confeccionat a partir de models reals d'ordenances sobre civisme i convivència existents a diverses ciutats de Catalunya.
- **Lliurament de l'ordenança a l'alumnat.** El text de l'ordenança es va repartir entre l'alumnat després que el professor va haver explicat el funcionament de l'activitat i projectat el PowerPoint a classe. Es va fer a l'aula una sessió de comprensió del text que havia estat lliurat. Tot seguit, es va explicar als alumnes que havien de fer-hi les esmenes que consideressin oportunes perquè l'ordenança que en resultés fos fruit del diàleg i el pacte entre tot el grup-classe.

- **Divisió de la classe en cinc grups polítics.** Els grups polítics no responien a cap ideologia. Es va procurar que cada grup polític fos format per alumnes acadèmicament heterogenis. Cada grup polític va redactar les seves esmenes al text inicial i va treballar tota l'ordenança. Els alumnes hi van haver de proposar esmenes a cada part i van haver-les de pactar amb els companys del grup.
- **Recurs a tècnics.** Van intervenir a l'aula els professors de tecnologia i els tècnics municipals.
- **Pacte de les esmenes en comissió.** L'organització del treball en aquesta fase es va fer seguint un mètode de treball cooperatiu, molt similar al mètode Jigsaw, de manera que cada grup d'alumnes controlava una part de la informació. Cada comissió, formada per un o dos representants de cada grup polític, s'especialitzà en una part de l'ordenança. Els alumnes havien d'intentar defensar les esmenes pactades anteriorment dins el seu grup polític. A cada comissió hi havia un alumne que feia de president, el qual moderava el debat.
- **Aprovació de l'ordenança en un ple a classe.** Un alumne va presidir el ple i va dirigir la lectura de l'ordenança esmenada. Cada grup tenia un portaveu. En acabar la lectura de cada article, l'alumne-president demanava si hi havia observacions tècniques a fer (millorar la redacció, solucionar possibles contradiccions...). En aquesta fase del projecte ja no es tornava a discutir el que havia estat pactat prèviament en comissió.
- **Lliurament del dictamen al secretari municipal.** De forma coherent amb la intenció que l'alum-

nat reproduceixi els mecanismes de la pràctica política municipal, els professors responsables de l'experiència van redactar un dictamen que van signar dos representants de cada grup polític en què s'havia dividit la classe. El dictamen es va transmetre al secretari de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès.

- **Ple estudiantil.** Va presidir el ple l'alcalde de Vilafranca del Penedès, el qual, va rebre prèviament al despatx de l'alcaldia els deu alumnes-portaveus. Va assistir a la sessió el secretari de l'Ajuntament i un representant de cada grup polític real. També hi van assistir pares i mares dels alumnes i mitjans de comunicació locals i comarcals. El secretari obrí la sessió plenària amb la lectura del dictamen i, tot seguit, l'alcalde donà la paraula als

deu alumnes, dos en representació de cada grup polític. Cadascun va llegir un discurs de dos minuts de durada, que havia estat redactat a classe conjuntament amb els companys de grup.

Els diferents portaveus dels grups polítics reals també van parlar durant dos minuts, van valorar l'activitat i van fer referència a alguns dels continguts dels discursos dels alumnes. L'alcalde va cloure l'acte.

- **Expansió de l'activitat el curs 2010-2011.** Durant el curs 2010-2011 es va assolir la participació de gairebé tots els centres de secundària de la vila. Això va permetre crear grups polítics integrats per diversos centres. La incorporació de cinc centres més a aquesta activitat de cara al curs 2010-2011 significa l'acompliment d'un dels objectius bàsics que es van fixar els professors responsables de l'experiència, però, alhora, aquest fet incrementa la complexitat del procés. Aquesta ampliació en nombre d'alumnes ha provocat un seguit de reajustaments en el model que s'ha explicat fins aquí.

Fem una llei

Fem una llei és una activitat dissenyada per la Unitat Educativa del Parlament de Catalunya. El nostre centre ha participat en aquesta activitat des del primer any en què es va posar en marxa, i, en particular, durant aquests tres darrers cursos. Això ha fet possible que l'activitat formi part del programa *D'alumnes a ciutadans*. Tanmateix, cal assenyalar que aquest model de *Fem una llei* ha servit per a crear l'activitat *Tots som regidors*. Qualsevol documentació relacionada amb aquesta activitat és al web del Parlament de Catalunya: www.parlament.cat.

Els polítics a l'aula

Un dels objectius del programa és apropar l'alumnat a la política i als polítics, per això, una de les activitats ha estat convidar a l'institut polítics de diferents àmbits territorials i d'institucions diverses per a respondre les preguntes que els alumnes havien preparat.

Podem dividir aquestes visites en tres categories:

- **Visites vinculades a les eleccions.** Sempre que es produeixen eleccions és una oportunitat que no es desaprofiti per a acostar l'alumnat a la política. Un exemple seria l'explicació del sistema electoral espanyol i català (circumscripcions, Llei d'Hondt...) i l'exposició de propostes electorals de les candidatures més conegudes.
La presència de polítics al centre s'acostuma a regir pel protocol següent: cada candidat tenia cinc minuts per a exposar els motius que l'havien impulsat a entrar en política i a donar a conèixer alguns punts del seu programa. El gruix de la sessió era dedicat a respondre les preguntes de l'alumnat que recollien tant aspectes de política local com qüestions de política general. Moderava les sessions el director del centre.
- **Visites vinculades a les activitats *Fem una llei* i *Tots som regidors*.** En algunes ocasions, els polítics han vingut a l'aula per a assessorar-nos sobre determinats aspectes de les lleis o les ordenances.
- **Visites produïdes en altres circumstàncies.** El maig del 2009, en plena polèmica sobre la recuperació de la memòria històrica, es convidà el diputat d'ERC al Congrés, Joan Tardà, que va dissertar amb els alumnes de quart d'ESO sobre el concepte memòria històrica i va respondre les preguntes que li van fer sobre aquest tema i també

Educació

« Enrere

 ENVIAR UN COMENTARI
A- A A+

EL REPORTATGE

Assajant la nova política

L'IES Eugeni d'Ors va tancar dilluns el projecte Tots som Regidors amb un ple fictici al saló de plens

02/06/10 02:00 - VILAFRANCA DEL PENEDÈS - ALBERT MERCADER

«Estic molt content». El secretari de l'Ajuntament, Francesc Giralt, no es va poder estar dilluns d'expressar la seva satisfacció abans de llegir el dictamen del ple. Ningú el va fer patir amb esmenes *in voce* presentades a darrera hora, ni divagacions difícils de resumir a l'acta.

Els grups municipals de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès debaten portes endins des de fa més de tres anys la conveniència d'aprovar una ordenança cívica i de convivència. Quan manava el PSC es van fer algunes reunions i ara que mana CiU s'ha reiniciat el procés però amb poques possibilitats que el text pugui anar a discussió en els propers plens. La necessitat hi és però el joc polític ho atura, de moment. Dilluns una desena de joves van aconseguir aprovar-lo en un sol ple després de negociar prèviament entre cinc partits diferents, sense ideologia. L'exercici, una prova pilot de caire educatiu impulsat per dos professors de l'IES Eugeni d'Ors, Salvador Campamà i Jordi Vidal, va servir no només per escenificar els exercicis de negociació que havien fet per pactar l'ordenança sinó per trencar estereotips sobre l'adolescència i fer reflexionar els polítics reals que feien d'espectadors. Els joves van pactar una ordenança en què, a part de posar sancions dures a les activitats incíviques i agressives, van aportar solucions als problemes. Van preveure una regulació horària per a activitats, van preveure la necessitat de posar lavabos públics a la via pública, també la col·locació de murs per fer grafitis i van consensuar la petició d'un equipament amb un multicinema al municipi. Un ple que no es va allargar més d'una hora i en què, a més de poder parlar i exposar els acords que s'havien tancat prèviament en les fictícies comissions informatives, van aconseguir un acord per unanimitat dels presents sense que se sentís ni un retret al contrincant.

L'escenificació del ple, en què van participar una representació dels 26 joves de 4t B que hi han estat treballant —els mateixos que fa temps van participar en el projecte Fem una Llei, en què van haver de treballar en la redacció de la llei del Parlament de Catalunya— va ser aplaudida per tots els polítics i va tenir una reflexió per part de l'alcalde. Pere Regull va apuntar que a l'hora d'aprovar-se qualsevol punt en el ple hi havia tres sedassos que influeixen: la necessitat, la ideologia de cada partit i les pressions. L'alcalde va acabar apuntant que un cop passats aquests tres sedassos cal veure les correlacions de forces polítiques que hi ha en el ple. Els joves dilluns només es van aturar a pensar en el primer sedàs.

Al final del ple, Regull, que es va passar tota la sessió amb el bolígraf a la mà i prenent algunes notes, va acabar convidant tots els joves a assistir al ple el dia que es debati realment l'ordenança. Aquell dia els joves veuran la plasmació pràctica del que volia dir l'alcalde quan dibuixava linealment el joc de la política. Ells ja han après què és el bé comú, l'empatia i el significat de la negociació. Els polítics els hauran d'ensenyar llavors si han après la lliçó. La coordinadora de l'àrea d'Acció Territorial i Via Pública, Maria Josep Tuyà, aclaparada ahir per l'eficàcia gestora dels adolescents no va poder més que reconèixer que la intenció és portar l'ordenança real al ple «aviat».

Darrera actualització (Dimecres, 2 de juny del 2010 02:00)

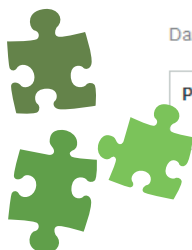
Publicat a

El Punt Penedès 02-06-2010 Pàgina 40

[Recomana-ho](#) 0 [Tweet](#) 0 [+1](#) 0

Roger Vila, dilluns, dirigint-se al ple durant l'aprovació de la fictícia ordenança de civisme.

Notícies de ...

[Vilafranca del Penedès](#)

sobre la tasca dels polítics. El març de 2010, els alumnes de quart d'ESO que havien participat en les activitats *Fem una llei* i *Tots som regidors* van tenir la visita a l'aula del president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, amb qui van dialogar.

8.

L'IMPACTE EN LA COMUNITAT

L'impacte del programa sobre la comunitat s'analitzarà en tres àmbits:

- Diversos sectors de la comunitat educativa. L'enquesta inclosa en l'avaluació Pla estratègic d'autonomia de centre mostra que el claustre de professors coneix àmpliament el programa. Els alumnes que s'incorporen cada any a quart d'ESO són conscients que, si surt triat el seu grup, seran protagonistes d'un projecte que ja coneixen pels seus companys.

El coneixement del programa arriba a totes les famílies del nivell per mitjà de les reunions de grup-classe d'inici de curs o per les reunions periòdiques de mares i pares vocals amb l'equip directiu o amb els tutors respectius. També arriba al conjunt de famílies mitjançant el Consell Escolar i la pàgina web del centre, en la qual s'informa

puntualment de cada fase del desenvolupament de les activitats.

- **Institucions polítiques locals.** L'impacte del programa en l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès ha estat manifest: visites de polítics al centre, col·laboració en l'activitat *Tots som regidors*, visites d'alumnes a l'Ajuntament.
- **Mitjans de comunicació.** Les tres activitats que constitueixen el programa han estat cobertes a bastament pels mitjans de comunicació locals, tant premsa escrita com ràdio i televisió. Cal assenyalar que Internet s'ha fet ressò de diferents activitats d'aquesta experiència.

9.

EFFECTIVITAT I AVALUACIÓ

No s'ha trencat la dinàmica dels alumnes de desconfiar dels polítics, però sí de malpensar de la política. En general, han entès les dificultats dels processos d'elaboració de lleis i d'ordenances, n'han vist la necessitat i han entès quina és la feina dels polítics en tots els àmbits. Tanmateix, s'ha constatat que el grup-classe que ha participat en el programa ha millorat el rendiment acadèmic de l'assignatura de ciències socials.

A banda d'aspectes generals, avaluar els alumnes d'una banda i les diferents activitats del programa de l'altra és una tasca complicada.

- nivells bàsics de l'experiència: els debats, l'elaboració de textos i un tercer nivell que agrupa àmbits com la responsabilitat, l'autonomia i el grau de coneixements de conceptes específics. Tots aquests criteris estan recollits en el quadre següent:

AVALUACIÓ INDIVIDUAL										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.1. Participació en els debats										
1.2. Ordre en els debats										
1.3. Direcció dels debats										
1.4. Capacitat d'arguments										
1.5. Expressió oral										
1.6. Capacitat de síntesi dels arguments de grup										
1.7. Grau de tolerància										
TOTAL DEBATS										
2.1. Comprensió lectora										
2.2. Expressió escrita										
2.3. Capacitat de comunicació mitjançant TIC										
2.4. Redacció del discurs final										
2.5. Tasca del secretari										
2.6. Domini del vocabulari específic										
TOTAL ELABORACIÓ DE TEXTOS										
3.1. Nivell d'informació complementària										
3.2. Competència en les preguntes als tècnics										
3.3. Competència en les preguntes als polítics										
3.4. Grau de responsabilitat dels treballs encarregats										
3.5. Grau d'implicació en les activitats										
3.6. Grau d'autonomia										
TOTAL VALORACIÓ ALTRES										
TOTAL VALORACIÓ TRES NIVELLS										
NOTA QUALITATIVA TREBALL DEL GRUP										

10.

CONCLUSIONS

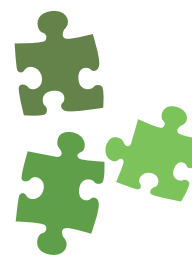
Considerem que el programa presentat és:

- ▶ **Creatiu.** Hem creat un conjunt d'activitats, algunes de les quals ja s'han estès a altres centres de secundària de Vilafranca del Penedès. D'altra banda, el programa fomenta la capacitat creativa i d'autonomia de l'alumnat.
- ▶ **Efectiu.** Hem aconseguit transmetre a l'alumnat els valors de participació, diàleg, tolerància, treball cooperatiu, així com el coneixement del funcionament de diverses institucions democràtiques a partir d'un mètode actiu i vivencial.
- ▶ **Avaluable,** mitjançant indicadors concrets.
- ▶ **Aplicable i adaptable** a altres centres educatius.
- ▶ **Sostenible.** La continuïtat i el creixement es garanteixen internament (Pla estratègic d'autonomia de centre de l'Institut Eugeni d'Ors) i externament (ampliació de *Tots som regidors*). El programa ha superat canvis de govern en les institucions polítiques corresponents.
- ▶ **Integrador.** Gràcies al treball cooperatiu hem aconseguit la participació activa d'alumnat que, per raons diverses, resta al marge d'activitats acadèmiques.
- ▶ **Participatiu.** En el programa hi han participat tots els col·lectius de la comunitat educativa, altres centres educatius i les institucions polítiques.
- ▶ **Conegut.** El programa s'ha estès dins i fora de la comunitat educativa.

Col·legi Jesús Salvador

Som futur, som present

«Sense democràcia la llibertat és una quimera»

Octavio Paz

INTRODUCCIÓ

Som futur, som present és un projecte nascut de la bogeria de tres mestres que, en la sobretaula d'un dinar van establir un repte complicat en el món en què vivim: acostar la política als adolescents. D'això, ja en fa set anys!

La conversa va girar entorn als comentaris a la premsa d'un polític de renom del nostre país preocupat com estava pel desinterès dels més joves pel sistema democràtic. Enquestes i estadístiques demostraven la poca implicació de les noves generacions en la participació activa de la política del nostre país. En vam valorar les possibles causes: l'apatia, el desencant derivat de la conjuntura del país, els missatges d'alguns mitjans de comunicació, o una barreja de tot plegat. Només hi havia una manera de solucionar el problema: apropar els polítics als nostres alumnes perquè veiessin que són persones que lluiten pel

país i per als ciutadans i que aporten uns valors que d'antuvi no existien.

Amb aquesta finalitat, vam impulsar diverses visites per a conèixer els polítics seleccionats en persona (els adolescents necessiten veure per creure). Així, vam organitzar un viatge a Madrid per a visitar les Corts Generals i el seu president, vam anar a la Moncloa i ens va rebre la vicepresidenta del Govern, Maria Teresa Fernández de la Vega. També vam anar a Galícia i vam visitar-hi el Parlament i ens va rebre la presidenta, Dolores Villarino, i així vam conèixer una altra realitat autonòmica. Tota una aventura!

Posteriorment, ens vam centrar en Catalunya i, a més de visitar el Parlament, els nostres alumnes es van entrevistar amb diferents líders polítics (Artur Mas, Dolors Camats, Manuela de Madre). Finalment, vam orientar el projecte cap a la nostra ciutat, Sabadell, vam visitar-ne l'Ajuntament i entrevistar-ne l'alcalde, Manuel Bustos, i també vam visitar-ne el Síndic de Greuges local.

Ens vam adonar que els alumnes no eren conscients que el dia de demà ells seran els protagonistes, els que hauran d'impulsar i governar el país. I, dit i fet, després d'uns dies de preparació, vam organitzar l'esquelet del projecte que s'havia de perllongar en el temps de manera indefinida i per això va néixer *Som futur, som present*. Era l'any 2003 i les eleccions autonòmiques eren a un mes vista. Hi havia una gran expectació en les primeres eleccions postpujolistes. I aquí ens vam posar el primer repte: convocar unes eleccions al nostre col·legi. Teníem la idea clara: implicar-hi tota l'escola i, a més a més, treballar des de totes les matèries amb un eix de transversalitat comú.

Els tres criteris bàsics que vam establir com a fil vertebrador van ser els següents:

- Acostar la classe política als alumnes i mostrar-los tot el procés electoral.
- Conèixer la pluralitat democràtica d'Espanya.
- Acostar els òrgans polítics locals i autonòmics a la realitat dels alumnes.

El resultat es va recollir en l'article publicat al *Diari de Sabadell* el dia 15 de novembre de 2003. Abans de continuar la introducció d'aquest treball convindria llegir-lo per entendre l'abast del projecte.

Calia mantenir la illusió per continuar el projecte encetat el novembre de 2003 i tenir prou temps

per a complir el currículum de totes les assignatures. L'aparició de l'àrea d'Educació per la ciutadania, de tercer d'ESO, va ser com un miracle que vam agrair profundament.

Aquest any d'eleccions, centrem el projecte en la unitat didàctica: «Eleccions autonòmiques: un procés essencial i divertit». Es tracta que els alumnes coneguin el procés electoral i en siguin protagonistes directes. Les tasques a fer són: representar un partit polític, fer mítings, repartir propaganda, fer la jornada de reflexió, preparar les meses electorals i nomenar-ne els interventors, vocals i presidents, elaborar el cens electoral, preparar les urnes i, finalment, votar.

I els més petits? Els nens de primària no poden entendre l'abast d'un esdeveniment autonòmic, però sí que poden votar. Per aquest motiu, aprofitant que l'escola participa en la campanya «Omple de llum», en què cada mes treballem un valor (esperança, vida, solidaritat...) i col·laborem econòmicament amb una escola d'Azua, a la República Dominicana, cada nen petit havia d'escriure o dibuixar un desig per aconseguir un món millor. D'aquesta manera involucrem tota l'escola en el projecte.

A més, els alumnes de tercer d'ESO van haver de fer una classe de ciutadania als nens de sisè de primària.

En darrer terme, han estat els alumnes els qui han dissenyat el treball i han optat per una metodologia gràfica perquè el projecte sigui més amè.

4 DIARI DE SABADELL

Notícia del Dia

DISSABTE, 15 DE NOVEMBRE DEL 2003

ELECCIONES AL PARLAMENT DE CATALUNYA ▷ LOS OTROS COMICIOS

Enseñar a votar a los jóvenes que en los próximos años cumplirán la mayoría de edad y fomentar los valores de la democracia, la convivencia y el respeto. Con

este doble objetivo el colegio Jesús Salvador de Sabadell ha organizado unas elecciones autonómicas ficticias. Durante dos semanas han celebrado la cam-

paña electoral y el pasado jueves tuvo lugar el día de las elecciones, que contó con la asistencia de los representantes políticos municipales.

Empate entre CiU y PSC

Los alumnos del colegio Jesús Salvador organizan unas elecciones ficticias

Las dos fuerzas mayoritarias (CiU y PSC) empatan con 21 votos, a ellos les sigue ICV-EUiA con 14 y en tercer lugar se sitúan ERC y el PP con 4 votos cada uno. Este es el resultado de las elecciones autonómicas ficticias que han celebrado en el colegio Jesús Salvador.

No ha faltado ningún elemento: la campaña electoral con representantes de todos los partidos, la jornada de reflexión y el mismo día de las elecciones, con las urnas, los interventores y el recuento final de votos incluido.

En este experimento han participado los alumnos de tercero y cuarto de ESO del centro educativo. El director, Josep Paniello, explica que los objetivos de la actividad son «enseñar a los alumnos a votar, transmitirles lo que representa cada partido y fomentar los valores de la democracia, la convivencia y el respeto».

Tanto ha sido el interés de los estudiantes que la escuela tiene pensado repetir la experiencia cara a las próximas elecciones generales.

Responsabilidad

Todo empezó hace unas dos semanas, cuando a través de la clase de sociales se les explicó a los alumnos el engranaje de una campaña electoral y del día de los comicios.

Todos los alumnos de las cuatro clases de secundaria que hay en el centro han tenido alguna responsabilidad.

En el caso de Dani Moya, de 14 años y estudiante de tercero de ESO, «me he encargado de hacer el censo de la clase y soy el segundo presidente de la mesa electoral». Otro alum-

En la iniciativa han participado alumnos de 3º y 4º de ESO

Los jóvenes han conocido el funcionamiento de unos comicios

Los políticos locales también depositaron su papeleta

Los más pequeños pidieron paz, diálogo y respeto

no de la misma edad, Brian Luque, ha sido el representante del PSC en su clase. Asegura que «acceder a la información me ha resultado fácil pero lo más complicado ha sido la organización».

Otros ejemplos son las jóvenes Ana Andre, Lourdes Vargas y Jéssica Salvador, de 15 y 16 años y alumnas de cuarto de ESO. Salvador, que ha representado el PP manifiesta que «ha sido muy difícil con-

vencer a la gente para que nos vote».

Todos los alumnos consultados coinciden en señalar que antes no sabían como funcionaban las elecciones. Afirman que la experiencia les ha servido y que son conscientes que en dos o tres años votarán «de verdad».

Después de dos semanas de intenso trabajo, el centro celebró el pasado jueves el día de las elecciones en el patio. El acto contó con la presencia del alcalde de Sabadell, Manuel Bustos, y los portavoces de todos los grupos municipales excepto de Pere Obiols (CIU) que no pudo asistir.

Jordi Soriano (PP) puso el acento en la importancia «de ver que la gente joven se preocupa por la política. Por su parte, desde ERC Josep Maria Cívis calificó como «lección de democracia» la iniciativa impulsada por la escuela. En su intervención Ramón Álvarez (ICV-EUiA) se dirigió a los alumnos diciéndoles que «lo que vemos

como un juego es el principal ejercicio de la ciudadanía». Por último, Bustos destacó la importancia de vivir esta experiencia en la escuela y añadió que también ha servido «para que los estudiantes asuman la

DS

El centro repetirá la experiencia en las elecciones generales

responsabilidad de ser portavoces de un partido».

Aprovechando la presencia de los políticos locales, los 62 alumnos de P-3, 4 y 5 que hay en la escuela hicieron su propia y particular votación. Los niños depositaron en una urna donde se podía leer «Para un futuro mejor» cinco deseos: paz, diálogo, solidaridad, respeto y justicia.

ELISABETH ÁLVAREZ

Curs d'OFIMATICA a nivell d'usuari
(Permet obtenir el carnet europeu d'usuari d'ordinadors ECDL)

(Word, Excel, Access, PowerPoint, entom Windows i conceptes bàsics de tecnologies de la informació i comunicació)

Per treballadors en ACTIU. Dins del programa FORINTEL del Ministeri de Ciència i Tecnologia, cofinanzado por el Fondo Social Europeo.

ESEC
INSTITUT DE FORMACIÓ EMPRESARIAL

Indústria 30 -32, 08202 SABADELL, Tel. 937.27.27.27

esec@esec.net

(a 3 minuts a peu de les estacions centrals de RENFE i FCC)

TRETS QUE IDENTIFIQUEN L'ESCOLA

El Col·legi Jesús Salvador és una escola centenària situada al centre de Sabadell (Vallès Occidental).

L'escola va ser fundada l'any 1902 i té com a punt de partida la base filosòfica i pedagògica de les mares Teresa Toda i Teresa Guasch, fundadores de la Congregació de les Germanes Carmelites Tereses de Sant Josep.

JESÚS SALVADOR ÉS UNA ESCOLA...

- ▶ catalana, oberta, pluralista, mixta i privada, concertada pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
- ▶ cristiana, que intenta transmetre els valors de Jesús de Natzaret.
- ▶ que dóna prioritat a l'ensenyament de les llengües. S'inicia amb català, castellà i anglès, i s'amplia amb l'alemany, de tal manera que en finalitzar l'ESO, els alumnes hauran assolit amplis coneixements en llengües estrangeres
- ▶ que té comunicació constant i continuada amb la família.
- ▶ que fomenta dia a dia la iniciativa i la creativitat dels alumnes.
- ▶ innovadora, que inicia els alumnes en l'aprenentatge de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC).
- ▶ que valora l'esport i la sensibilització artísticomusical com a parts fonamentals en l'educació dels alumnes.
- ▶ que exercita els alumnes en l'anàlisi, el discerniment i el judici crític, perquè siguin responsables quan prenguin decisions. Promou els valors que perfilen un model de persona basat en la llibertat, la pau, la justícia, la solidaritat, la tolerància i la senzillesa.

I AMB CENT ANYS D'HISTÒRIA (1902-2002)

La nostra escola va celebrar el centenari el curs 2002-2003.

Història de la fundació de l'escola

Ara que el nostre centre ha fet cent anys, us en volem explicar la història. Tot comença amb un testament i una senyora benefactora...

Corria l'any 1900 i Sabadell era aleshores una vila industrial d'uns 22.000 habitants, segons les dades de l'Arxiu Municipal. Hi havia una senyora, vídua i sense fills, que es deia Maria Girbau Buixet i que era propietària de les cases del carrer del Sol, núm. 25, 26 i 30. La senyora Girbau es va posar en contacte amb la mare Teresa Guasch, de la qual coneixia l'obra, i li va manifestar que a la seva mort donaria en testament les seves propietats a les Germanes Carmelites Tereses de Sant Josep, amb la condició que hi obrissin una casa amb finalitats benèfiques. En aquell moment, la institució ampliava l'àmbit fundacional i la mare Teresa va acceptar de bon grat la donació per a poder desenvolupar la tasca que havia originat la congregació: acollir i educar nenes orfes amb pocs recursos.

El 12 de desembre de 1900 se signava la cessió de les esmentades cases i la mare Teresa es comprometia a obrir-hi un centre abans de dos anys. Les germanes es van afanyar a fer les obres i, el 22 de novembre de 1901, el bisbe de Barcelona, cardenal Casanyas, va autoritzar la superiora d'obrir-hi un centre «exclusivament per a nenes pobres i sense cap retribució». La mare Guasch respongué el cardenal de la constitució de la primera comunitat a Sabadell integrada per quatre monges pioneres que van iniciar una aventura que, cent anys més tard, encara continua. El 2 de juny de 1902 es va inaugurar el centre amb el nom de Jesús Salvador. Hi ha documentat que en aquest any ja hi havia 57 alumnes, la majoria internes. Massa feina per a només quatre germanes que s'encarregaven de fer classes i de tenir cura d'un grapat de nenes/nens?

A principis de segle, les universitats eren les encarregades d'autoritzar l'obertura dels centres docents i, en aquest cas, va ser la Universitat de Barcelona qui ho va fer. Es van establir les matèries que havien de fer les alumnes: doctrina cristiana, lectura, escriptura, aritmètica, gramàtica castellana, geografia, geometria, urbanitat i costura. Fins al 1904 el centre no va tenir l'autorització definitiva per a fer la primera ensenyança no oficial.

Vista la necessitat d'oferir un servei de guarderia per a les mares treballadores, les germanes van obrir una llar d'infants l'any 1906. Mentre les ma-

res treballaven a la indústria tèxtil en jornades laborals de dotze a catorze hores, atenien llurs fills les germanes, gairebé sempre gratuïtament. Per tant, la nostra comunitat va ser pionera a la ciutat d'oferir aquest servei. Els diaris se'n van fer ressò el 14 d'abril de 1906, dia en què es va inaugurar oficialment. Va ser una jornada molt solemne, amb una gran festa a la qual van assistir personalitats de la societat sabadellenca.

La feina de la llar era esgotadora i oferia un horari molt ampli. Hi havia moltes criatures per a tan poques germanes, que havien de treballar de valent. L'edifici no tenia aigua corrent ni clavegueres, i les aportacions econòmiques provenien de la gent benestant o pietosa de Sabadell. L'Ajuntament hi col·laborava amb dues pessetes al mes per nen, entre els més necessitats.

L'acollida dels nens es feia abans de les cinc del matí perquè les mares començaven a treballar a les 5:30 hores. El centre tenia tres sales per a nens de tres mesos fins a tres anys. Les mares tenien dues hores al dia de permís d'al·letament dels fills. Moltes criatures eren al centre de primeres hores del matí fins a les vuit del vespre. Al 1906 hi havia quaranta nens de tres a cinc anys, trenta que no sabien caminar i set que encara mamaven.

Aquestes mares havien d'agrair molt a les germanes tantes hores de dedicació a llurs petits en un moment d'una manca absoluta de serveis socials per a les classes treballadores.

L'obra creixia i sabem que al 1910 ja hi havia nou germanes que atenien 140 infants. Després de la Guerra Civil, a causa del tancament de moltes fàbriques i del canvi de la situació social, la llar va tancar, però l'internat es va ampliar fins a arribar a tres-centes nenes internes i un nombre indeterminat d'alumnes externes.

L'internat no era com els que coneixem avui, perquè moltes internes provenien del Tribunal Tutelar de Menors, de la Protecció Menors i de l'Ajuntament; d'altres eren nenes sense cap problema familiar, simplement que els pares les internaven per raons diverses. L'internat va funcionar de manera continuada fins al 1976.

La tasca de les germanes no es limitava a això, també hi havia l'Escola Dominical. La preocupació de les germanes per les noies treballadores, que per

motius diversos no podien accedir a una educació, va ser el motor d'aquesta escola que funcionava els diumenges i a la qual assistien adolescents que aprenien de llegir, d'escriure i catequesi. Sabadell era una ciutat en expansió i al voltant seu s'havien format barris d'immigrants amb moltes mancances. Un exemple n'eren els barris del Poblenou i la Salut. En aquests barris, les germanes feien catequesi als petits els diumenges i classes d'alfabetització a les dones. Aquests serveis es van mantenir fins als anys setanta. Tal com explica la germana Luisa González, el col·legi era «una casa oberta on acudien les dones no solament per a demanar ajut espiritual, sinó també consell i ajuda econòmica».

Arribem als anys difícils de la Guerra Civil (1936-39). En aquest període, les germanes van haver de marxar perquè el centre va ser confiscat i ocupat per tropes milicianes. Només s'hi va quedar una germana ja gran, Cayetana, que es va fer càrrec de la cuina i de mantenir el col·legi durant els tres anys de conflicte.

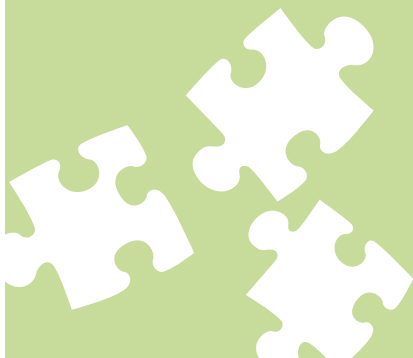
Un cop acabada la guerra, l'any 39, el col·legi es va reorganitzar i van tornar la majoria d'alumnes, però la llar d'infants ja no va funcionar més. L'obra social va continuar acollint en l'internat orfes, pobres i alumnes amb problemes socials. El col·legi subsistia pels donatius de fabricants, de l'Ajuntament i d'altres benefactors anònims. Fem un esment especial del senyor Jenny, que morí l'any 1944, i que va deixar en testament 50.000 PTA, una quantitat considerable aleshores, i que es va destinar a posar la calefacció al col·legi. Això va ser un gran avenç perquè va ser la primera casa de la congregació amb calefacció i també un dels primers centres de Sabadell. Com que el pressupost no arribava, l'Ajuntament, al capdavant de l'alcalde Marcet, va aportar el que faltava.

Els anys passaven i el col·legi introduí els estudis de batxillerat, de comerç i cultura general. Som al 1962 i el centre rep novament l'autorització per a impartir ensenyança no estatal i el 1969 es construeix un nou edifici per adaptar-lo a les noves necessitats i exigències.

El 1975 es transformen els centres de pàrvuls i d'educació general bàsica. L'any 1977, el centre s'acull al règim de concertació al 65%. Al 1985 s'amplia l'EGB i es doblen totes les línies menys els dos cursos de preescolar. L'any següent, el concert arriba al 100%. Al 1992 l'educació infantil s'amplia a dues línies, i, finalment, el 1996, se sol·licita obrir l'ESO fins al dia d'avui. I al 2005 inaugurem una llar d'infants de zero a tres anys.

Des de la nostra acció educativa pretenem crear un clima que afavoreixi el desenvolupament integral dels alumnes en tots els aspectes: individual, social i transcendent. Procurem acompanyar-los en un procés de capacització perquè contribueixin a transformar la societat de manera responsable i constructiva.

La nostra acció educativa pretén aconseguir una educació integral i harmònica i desenvolupar equilibradament els factors que integren la personalitat. Creiem que la projecció ètica de la persona i de la cultura incideixen fortament en la societat. Des de les nostres conviccions cristianes, pensem que l'ésser humà té una dimensió transcendent com a fill de Déu i tot el seu comportament ètic i moral han d'estar marcats per aquesta característica. Aquesta és la línia d'inspiració de la nostra tasca educadora. Han passat cent anys i tant de bo que d'aquí a cent anys més altres persones puguin continuar aquesta història perquè això voldrà dir que l'obra continua i que la llavor que van plantar les dues Tereses encara dona fruit.

OBJECTIUS DEL PROJECTE

Aprendre a ser autònom

- ▶ Conèixer i acceptar críticament la pròpia identitat, les característiques i experiències personals, desenvolupar l'autoestima, l'autogestió de les emocions i conductes i la presa de decisions, tot respectant les diferències amb els altres i desenvolupant la capacitat de diàleg i l'empatia.
- ▶ Desenvolupar l'afectivitat en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres (respecte, confiança, igualtat) i rebutjar prejudicis, estereotips i relacions basades en el domini de l'altre. Reconèixer i desenvolupar actituds saludables i identificar pràctiques de risc.
- ▶ Reconèixer els valors de l'esforç personal, assumir errors i aprendre a escollir.
- ▶ Desenvolupar la capacitat crítica i la iniciativa personal, assumir responsabilitats i actuar amb autonomia en la vida quotidiana i les relacions de grup d'acord amb les normes de convivència.

Aprendre a conviure

- ▶ Aprendre a pensar i a comunicar sentiments, emocions i opinions des del respecte per la diferència amb els altres. Desenvolupar la capacitat d'escolta i d'exposició argumentada.
- ▶ Participar en activitats de grup amb una actitud solidària i respectuosa, mitjançant el diàleg i la mediació per abordar conflictes.
- ▶ Conèixer i assumir els drets i deures derivats de les normes vigents (Estatut d'autonomia, Constitució espanyola, Drets humans) i reconèixer-los com a referències ètiques de conducta.
- ▶ Copsar el funcionament de les societats democràtiques i el paper de les administracions com a garants dels serveis públics.
- ▶ Reconèixer la diversitat social i cultural i mostrar-hi respecte. Valorar costums i estils de vida propis com a signes d'identitat i formes de cohesió social.

Aprendre a ser ciutadans en un món global

- ▶ Desenvolupar la iniciativa personal i participar democràticament i responsable dins de cada centre i fora com a aprenentatge de deures ciutadans i compromisos socials.
- ▶ Prendre consciència de la pertinença als diferents àmbits de ciutadania propis (local, autonòmic, estatal, europeu i global) i contribuir a desenvolupar-los.
- ▶ Identificar i rebutjar situacions d'injustícia i discriminació per raó de gènere, origen o creences. Ser sensible a les necessitats de persones més desfa-

vorides i valorar la cooperació ciutadana, l'associacionisme i el voluntariat.

- ▶ Reflexionar i relacionar dins un context les causes i conseqüències de les desigualtats econòmiques i socials i dels conflictes bèl·lics. Reflexionar sobre els dilemes morals del món actual. Identificar estratègies i alternatives per aconseguir una societat més justa i equitativa.
- ▶ Valorar i tenir cura del medi i assumir comportaments de consum responsable. Identificar accions individuals, col·lectives i institucionals per a preservar el medi.
- ▶ Identificar els trets bàsics del llenguatge de la publicitat i dels mitjans de comunicació i interpretar-ne críticament els missatges i valorar la incidència que tenen en la presa de decisions.

Convivència i valors cívics

- ▶ Conèixer la Declaració universal dels drets humans i d'altres documents fonamentals i universals.
- ▶ Identificar i rebutjar situacions d'incompliment de drets globalment i analitzar la situació a l'entorn proper.
- ▶ Reconèixer la diversitat social, cultural, afectiva i d'opcions religioses.
- ▶ Analitzar els règims democràtics, el de l'Estat espanyol i de la comunitat autònoma de pertinença.
- ▶ Valorar les administracions com a prestadores de serveis públics i la importància de la participació ciutadana en el funcionament de les institucions.
- ▶ Identificar normes de participació en decisions col·lectives i en la gestió de conflictes. Dialogar i mediar en la resolució de problemes de convivència i conflictes d'interessos.
- ▶ Identificar i utilitzar mecanismes de participació en el funcionament de l'aula i de l'escola i dels

valors cívics implicats. Valorar estratègies del treball en grup.

- ▶ Desenvolupar actituds de comprensió, cooperació i solidaritat amb persones dependents i col·lectius de risc.
- ▶ Respectar i valorar opcions i plantejaments d'altres. Ser crítics davant opcions i plantejaments propis. Expressar opinions i judicis assertivament.

TRANSVERSALITAT DEL PROJECTE

- ▶ **Llengua.** Participar en debats amb opinions i judicis assertius. Exposar el power point i fer mítings electorals. Resumir la ideologia de cada partit polític. Redactar un esquema sobre propostes electorals de les eleccions autonòmiques de 2010.
- ▶ **Ciències socials.** Reconèixer els drets humans i rebutjar les desigualtats. Reconèixer la diversitat cultural. Analitzar el funcionament d'institucions democràtiques. Història dels orígens de la democràcia. Història de Catalunya: la transició democràtica. Història contemporània: situació política actual. Conceptes: Parlament, sufragi universal, escons, tipus d'eleccions, etc.
- ▶ **Educació física.** Assumir responsabilitats en treball cooperatiu. Valorar el benestar propi i dels altres i tenir hàbits saludables.
- ▶ **Tecnologies.** Assumir actituds responsables en les TIC. Elaborar un power point del partit polític. Cercar informació en seus polítiques, d'idees, etcètera.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- ▶ Reconèixer components individuals i col·lectius i expressar les emocions respectant les dels altres. Expressar judicis i opinions de forma argumentada, desenvolupar l'autocrítica i acceptar les discrepàncies.
- ▶ Identificar valors cívics en situacions de convivència de l'entorn, participar en la vida del centre i de l'entorn amb respecte i mitjançant el diàleg i la mediació com a instruments de resolució de conflictes.
- ▶ Utilitzar fonts d'informació amb rigor i documentar-se sobre els reptes de la societat actual. Identificar causes de desigualtat social, de conflictes de convivència dins la diversitat i d'enfrontaments bèl·lics, contrastar punts de vista i considerar alternatives per a elaborar una opinió crítica.
- ▶ Analitzar els principis bàsics de la Declaració universal de drets humans i identificar situacions de violació d'aquests drets dins i fora de l'entorn.
- ▶ Reconèixer principis de funcionament demo-

cràtic i aplicar-lo a diferents situacions reals, dins i fora del centre, i a l'organització i funcionament dels principals òrgans de govern (municipals, autonòmics i estatals) i valorar la importància d'assumir responsabilitats i treballar en comú.

- ▶ Valorar el paper de les tecnologies de la informació i de la comunicació en la concepció global de les relacions entre les vides de les persones. Educar per a desenvolupament personal i la ciutadania.

CONCRECIÓ DEL PROJECTE

La part teòrica

Democràcia, Parlament, Constitució, Estatut, transició democràtica, sufragi universal, drets i deures dels ciutadans, funcions del rei, Congrés de Diputats, Senat, república, dictadura, monarquia parlamentària, Administració local, autonòmica, estatal, José Montilla, Artur Mas, Joan Herrera, Àlicia Sánchez Camacho, Joan Puigcercós..., són alguns dels noms i dels conceptes que hem hagut d'aprendre!

Potser ha estat la part més dura del treball però, un cop acabat, hem vist que calia per a comprendre tot el procés electoral. Primer vam fer una pluja d'idees per ser conscients del que sabíem i a continuació vam cercar informació a la xarxa i la vam comentar a classe.

Elecció de partit polític

Després de conèixer alguns conceptes, ens vam organitzar en grups de quatre alumnes, vam buscar informació sobre les idees de cada partit i vam triar-ne un per a representar en les eleccions.

Els partits escollits van ser: PSC, CIU, PP, ICV-EUiA i ERC. Tot seguit vam anar a les seus dels partits de Sabadell a cercar informació i pòsters dels candidats. Vam decorar l'escola amb aquesta propaganda per a reforçar cada candidatura. També vam repartir tot el que ens van donar: pins, globus, caramels i tríptics.

Preparació de mítings electorals

El següent pas va ser decidir: preparar la nostra proposta perquè l'electorat (tots els alumnes de secundària) ens votés. S'havien de complir uns requisits: presentar un power point amb idees bàsiques i exposar el programa en cinc minuts. En les diapositives havien de sortir les sigles del partit, la fotografia del candidat, l'eslògan i les idees a defensar.

El míting

Aquesta ha estat la part més difícil perquè enfrontar-nos als companys d'institut perquè ens votin ha estat complicat. Abans d'exposar les idees polítiques, un portaveu de la classe ha explicat a tothom la importància de votar i ha insistit en el fet que «passar» i ser indiferents no és compatible en una societat democràtica. Han insistit en la responsabilitat de triar els candidats i del deure que tenim com a ciutadans. Els hem fet veure que el poder el té el poble i aquest és el significat de la paraula «democràcia».

Després d'aquesta tasca de conscienciació, els diferents cursos d'ESO han passat per la sala de conferències. Allà els representats dels partits han defensat les seves idees amb el power point i han obsequiat els assistents amb pòsters, pins, caramels, tríptics i tot el que els havien lliurat els partits.

Classe d'educació per la ciutadania

Aprofitant els coneixements adquirits, hem fet una classe als alumnes de sisè de primària a l'hora d'educació per la ciutadania. En grups petits els hem ensenyat els conceptes bàsics (democràcia, Parlament...) i els valors que volen transmetre els diputats amb la seva tasca diària. Els alumnes han pogut veure de primera mà les diferents activitats que podran fer d'aquí a uns anys.

Campanya electoral

Dues setmanes intenses han servit per agafar adeptes i convèncer indecisos. Hem penjat cartells per l'edifici, notícies de diaris, seguiment d'espais electorals a la televisió... Tota aquesta frenesia ens fa arribar a la jornada de reflexió.

Elaboració de censos i logística del «Dia D»

Prèviament al dia de les eleccions, hem hagut de fer el cens electoral i preparar les urnes on votàrem. Mentrestant, els petits escrivien els seus desigs d'un món millor.

Sorteig dels vocals i presidents de taula

Entre els altres cursos de secundària es va fer el sorteig per escollir els alumnes que havien de fer de vocals i presidents de mesa electoral. Havíem d'intentar la màxima transparència possible. Mentrestant, els membres del grup van nomenar un interventor que vetllava perquè les eleccions es fessin amb tranquil·litat.

Jornada de reflexió

Jornada de nervis. Retirada de cartells i espera tensa. El dia a dia i el desig de guanyar van crear uns llaços d'amistat entre els membres del grup de cada partit polític i una sana rivalitat amb els altres. Han estat moltes hores de dedicació i de grans expectatives creades, i, a mesura que passaven les hores, l'expectació creixia. No es podia fer més propaganda electoral però érem conscients que alguns, amb molta discreció, cremaven els darrers cartutxos per aconseguir vots.

Arriba el gran dia

Grans i petits amb els nervis a flor de pell. Dues hores per votar o deixar el desig dins de l'urna. Amb bon humor i amb actitud positiva perquè tots tenien ganes de posar la papereta a l'urna. (Finalment s'ha aconseguit el que el projecte pretenia: fer agafar ganes de votar!). Entre bromes i rialles, l'activitat va transcórrer sense incidències (vocals i interventors es van encarregar que ningú fes trampes). Un cop esgotat el termini per votar calia esperar l'escrutini! Les urnes es van tancar puntualment a l'hora establerta i el president de mesa amb dos professors van fer el recompte de vots i fer públics els resultats.

Escrutini i resultats

Els alumnes de tercer d'ESO van ser els primers a saber els resultats. A la sala d'actes tots esperàvem amb impaciència celebrar la victòria o lamentar la derrota. Els professors responsables del projecte ens van adreçar unes paraules: «Us agraïm l'esforç i la il·lusió dedicats durant moltes hores a fer realitat aquestes eleccions autonòmiques al nostre col·legi. Som conscients que tots voleu guanyar, però això és

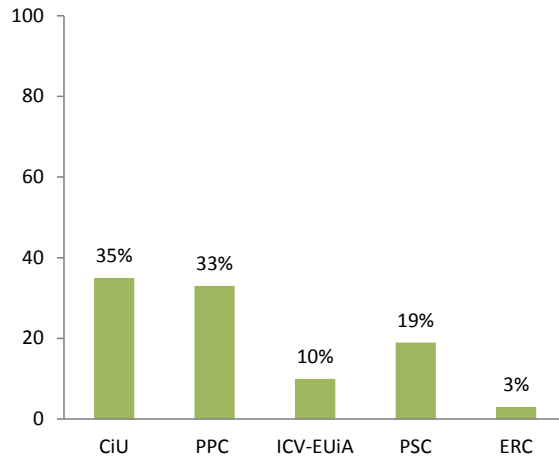

impossible. L'important, i que no soni a tòpic, és participar. I quedeu-vos amb el missatge: "Vosaltres sou el futur, vosaltres sou el present"». El president del col·legi electoral va llegir els resultats. El marge de vots va indicar una igualtat absoluta...

En el gràfic reflectim quins van ser els resultats finals.

Resultats de les eleccions al Col·legi Jesús Salvador

REFLEXIÓ FINAL

«I conte contat, conte acabat!». Els professors reprenem la paraula d'aquest projecte per fer una breu reflexió final. Han estat molts dies de preparació, sobreesforç i motivació dels alumnes de tercer d'ESO. El nostre humil objectiu no anava més enllà de conscienciar els alumnes de la importància d'anar a votar i també perquè algun dia es presentin com a possibles candidats en algunes eleccions. Pensem que ho hem aconseguit i, si més no, s'ho han passat d'allò més bé. Però, per a ser sincers, dir que el seu grau d'implicació no va tenir preu.

Esperem continuar molt de temps el projecte d'acostar la política als més joves. Com diuen les bases del concurs, hem de transmetre i enaltir els valors de la democràcia, l'autogovern, la participació política, la bona convivència, el diàleg i la solidaritat... En definitiva, formar bons ciutadans perquè construeixin un món on regni la pau i la justícia.

A l'hora de plantejar el treball per presentar-lo al concurs vam decidir que fos divertit i original. No sé si ho hem aconseguit, però, de ben segur que hem sabut mantenir fins al final el misteri de qui guanyaria les «nostres eleccions!».

Hem afegit un annex amb fotografies de diversos actes relacionats amb el Projecte. Esperem que hagueu passat una bona estona llegint aquestes ratlles i, per què no, us desvetllarem un secret que, de moment tenim ben guardat: «Què farem si guanyem?». Una part del premi anirà destinat a les noies òrfenes d'Azua (República Dominicana) amb qui col·laborem de fa tres anys i amb els altres alumnes podríem fer una excursió extra durant aquest curs.

I què fariem els tres professors que ens encarreguem del Projecte? Recordar que el dia en què va néixer *Som futur, som present* davant d'un altre bon plat de mongetes amb botifarra.

Nota de premsa de l'acte de lliurament V Premi Conviure a Catalunya

Núria de Gispert ha presidit aquesta tarda l'acte de lliurament del V premi Conviure a Catalunya, que atorga l'Associació d'Antics Diputats del Parlament, presidida per Joan Rigol. L'Institut Eugeni d'Ors, de Vilafranca del Penedès, i el Col·legi Jesús Salvador, de Sabadell, s'han endut els dos guardons, els de més rellevància a Catalunya en l'àmbit de la pràctica educativa enfocada a l'exercici de la ciutadania.

El jurat, presidit per l'exdiputat Vicenç Capdevila, ha concedit un dels premis, valorat en dos mil euros, a l'Institut Eugeni d'Ors pel programa *D'alumnes a ciutadans. La participació política en l'ensenyament secundari*, que té per objectiu millorar els resultats educatius i la cohesió social, i l'altre, valorat en mil, al Col·legi Jesús Salvador pel treball *Som futur, som present*, que pretén apropar la política als alumnes i posa èmfasi en la importància de l'aprenentatge amb relació a l'autonomia, la convivència i l'exercici de la ciutadania.

La presidenta ha afirmat que «cada vegada és més important transmetre valors positius, i més en temps de crisi», i ha destacat els de l'esforç, el talent i la iniciativa per aconseguir èxits a la societat. Així mateix, ha felicitat els centres guanyadors, n'ha destacat la trajectòria i ha elogiat el paper dels premis, que «donen força a la democràcia, la llibertat i la tolerància».

D'altra banda, Rigol s'ha referit a la voluntat dels premis de «fer pensar que en la vida hem de donar el màxim possible», i ha remarcat que «a Catalunya hem d'intentar que tothom pugui formar part d'una mateixa comunitat de persones». L'expresident de la cambra també ha parlat de la tasca de l'associació, que, ha dit, palesa que «darrere d'un polític hi ha una persona amb inquietuds cíviques i que quan deixem de ser diputats volem seguir treballant per la convivència».

Dimarts, 20 de setembre de 2011. Palau del Parlament

TAULA DE CONTINGUTS

Presentació	3
Pròleg	5
IES Eugeni d'Ors. D'alumnes a ciutadans. La participació política a l'ensenyament secundari	
1. L'institut i els trets que l'identifiquen	7
2. Justificació del programa pedagògic	7
3. Experiències inicials	8
4. Les grans línies del programa pedagògic	8
5. Objectius del programa pedagògic	9
6. Col·lectius implicats en el programa pedagògic	10
7. Desenvolupament del programa	11
8. L'impacte en la comunitat	15
9. Efectivitat i avaluació	15
10. Conclusions	17
Col·legi Jesús Salvador. Som futur, som present	19
Introducció	19
Trets que identifiquen l'escola	22
Objectius del projecte	25
Transversalitat del projecte	26
Criteris d'avaluació	26
Concreció del projecte	26
Reflexió final	29
Nota de premsa de l'acte de lliurament	31

PARLAMENT DE CATALUNYA

www.parlament.cat